

שנחו אותם במדבר

3,000 פליטים עדיין תקועים במתקן חולות, שריד לבהלת המסתננים שאחזה בישראל לפני כמה שנים. הגבול כבר סגור מזמן, אבל מי שנשארו כאן עדיין נדרשים להתנתק מהחיים שהצליחו לשקם, להתייצב במשך שנה במחנה המבודד, לצבור חובות כספיים - ואז לחזור ישר לרחוב. "רוצים שנישבר, אבל אין לנו לאן ללכת"

יאנה פבזנר בשן | מגזין mako | פורסם 10:27 10/11/16

כביש הגישה לחולות. פתרון ביניים שנשכח באמצע הנגב | צילום: עופר חן

בחודש אוגוסט האחרון עזב אפוורקי טיאמה את מתקן חולות בפעם האחרונה. הוא עמד תחת השמש הקופחת, ליד הגדר, וניסה לעודד את חבריו. "זה נגמר בסוף. גם בחוץ יהיה קשה, אבל חייבים להחזיק מעמד", הוא אמר להם, והם הנהנו וטפחו על גבו.

חלקם עומדים להשתחרר בקרוב, בפני אחרים עומדים עוד חודשים ארוכים במקום המוגדר רשמית כ"מרכז שהייה פתוח" – ומהווה בפועל מחנה מעצר אי שם בנגב,

רחוק מכל מקום יישוב. השעה כבר היתה כמעט שש בערב וחבריו נתלשו ממנו, ממחרים פנימה להספיק לארוחת הערב הדלה, האחרונה ביום.

טיאמה עלה לקו 144 של מטרופולין, שנסוע מחולות לבאר שבע שלוש פעמים ביום, ובליה הגיע לתל אביב. במשך חודש וחצי הוא נדד בין חברים, בלי דירה או עבודה (על הפליטים נאסר לשכור דירות בת"א או אילת), עד שבימים האחרונים מצא דירת קרקע בפתח תקווה. הוא גר שם עם עוד ארבעה אריתריאים. כולם יוצאי חולות שהפכו לחברים.

עבודה הוא עדיין לא מצא, והוא נעזר בחברים ובני משפחה כדי לשרוד כלכלית. על חזרה למולדת אין מה לדבר: אפואוקי גויס בכפייה לצבא אריתריאה – גיוס שהדיקטטורה האפריקאית מטילה על אזרחיה ללא הגבלת זמן. במשך שמונה שנים הוא שירת כחייל וכקצין ואולץ להכות את פקודיו ובהם נשים. הוא ניסה להימלט שוב ושוב, נתפס ונשלח לכלא מתחת לאדמה, שם היה כלוא ללא מקלחת וכמעט ללא בגדים במשך חודש או חודשיים, עד שהצליח לברוח ולהגיע לישראל.

"כשיצאתי מחולות לא יכולתי לזוז. ניסיתי להבין מה קרה לי ב-12 החודשים האלה, מה אני עושה עכשיו. חייתי בישראל שש שנים לפני שנשלחתי לשם. עבדתי במסעדות, עסקתי בתרגום, היו לי חברים, ציירתי", אומר אפואוקי, שאף קיבל מלגת לימודים ממכללת שנקר לאמנות. "אבל אחרי שנה בחולות אתה שוכח הכל. כל מה שאתה מכיר הוא השגרה במתקן, אתה כבר לא יודע מה לעשות בחוץ. כאילו שוב הגעת לראשונה לישראל מסיני. והאנשים מפחידים אותך: כבר התרגלת לסוהרים ולפקידים וליחס שאתה מקבל מהם. אני לא מצליח לאסוף את עצמי ולהתגבר על התלישות והבדידות".

"אחרי שנה בחולות אתה שוכח הכל". אפואוקי טיאמה | צילום: עופר חן

מותר לצאת מחולות, אבל אין ממש איך

מתקן חולות החל לפעול בדצמבר 2013: עד אז החוק למניעת הסתננות איפשר להחזיק את מבקשי המקלט במתקן סגור למשך שלוש שנים, והם נשלחו לכלא סהרונים, הניצב לא הרחק מחולות בסמוך לגבול מצרים. כשבג"ץ קבע שמדובר בפגיעה לא מידתית בזכויות האדם שלהם, החליטה המדינה להקים את חולות, שמהווה מעין כלא פתוח, ולשכן בו את מבקשי המקלט לתקופה בלתי מוגבלת.

בניגוד לטיעונים שנשמעו לגבי הכליאה בסהרונים, ולפיהם הדבר יהווה גורם הרתעה שימנע הסתננויות נוספות, במקרה של חולות הנימוק הזה לא רלוונטי. בניית גדר הגבול החדשה בין ישראל למצרים הושלמה עוד ב-2012. עד אז זו

היתה גדר תלתלית נמוכה, והפליטים דילגו מעליה בקלות יחסית. מאז השלמת הגדר מספר הנכנסים לישראל ירד דרסטית, מאלף מבקשי מקלט בחודש לבודדים שהצליחו להיכנס, ומאז אפריל האחרון איש לא חצה את הגבול.

אז מה המטרה? המדינה לא ממש מסתירה אותה: מבחינתה מדובר במסתננים שיש למנוע מהם להשתקע בישראל, וצריך לגרום לאוכלוסיה הזאת, שהיקפה מוערך כיום ב-40 אלף איש, לחזור כולה לאפריקה. "עד שתהיה לי אפשרות לגרש אותם, אני אכלא אותם כדי להמאיס עליהם את חייהם", אמר ב-2012 שר הפנים דאז, אלי ישי. מחליפו בתפקיד גדעון סער, שבימיו הוקם חולות, אמר דברים דומים בשפה קורקטית יותר: "אחד השיקולים הדומיננטיים בהכנסת אנשים למתקן הוא אופק הרחקה". במקביל הגיעה ישראל להסכמים עם רואנדה ואוגנדה כדי שיקלטו את מי שיסכימו לעזוב.

חולות. במדינה מסבירים שהמטרה היא למנוע מהמסתננים להשתקע | צילום: עופר חן

בספטמבר 2014 בג"ץ פסק שהכליאה הבלתי מוגבלת בחולות פוגעת גם היא בזכויות הפליטים ואיננה מידתית. בתגובה הגבילה אותה המדינה ל-20 חודשים, כשהשוהים צריכים "לחתום נוכחות" שלוש פעמים ביום. שנה לאחר מכן, באוגוסט 2015, הכריע בג"ץ גם נגד ההחלטה החדשה. השופט יצחק עמית כתב בתגובה לעתירה שהגישו מבקשי מקלט וארגוני זכויות אדם שהשיטה שאימצה המדינה "מעוררת את החשש שמא מאחורי התכלית המוצהרת של מניעת השתקעות במרכזי הערים מסתתרת תכלית של 'טרטור' המסתננים ושבירת רוחם". בעקבות הפסיקה עזבו בקיץ האחרון את חולות אלפי בני אדם בו זמנית, מעין גל משתחררים.

מאז השינוי בחוק, חולות הפך מהמקום שבו מבקשי המקלט נאלצים לגור לעוד תחנה, כואבת אבל זמנית, במסלול הייסורים הארוך שלהם. כיום שוהים במתקן כ-3,000 בני אדם, לפי המוקד לפליטים ולמהגרים. כל השוהים במקום הם גברים: נשים, המהוות מיעוט בקהילת הפליטים, אינן מזומנות אליו.

המזומנים נדרשים להיות במתקן בין עשר בערב לשש בבוקר, ו"לחתום נוכחות" פעם ביום. למרות האפשרות לצאת מחולות, רובם אינם עושים זאת: לא רק בגלל תדירות האוטובוסים הנמוכה, אלא גם כי אין להם כסף לכרטיס נסיעה. הם נאלצים להתפרנס מדמי כיס עלובים של 16 שקלים ביום, ומעידים כי רבים מהם נכנסים לחובות כספיים והופכים לנטל על משפחתם וחבריהם.

הנטל הכלכלי הוא לא הבעיה היחידה בחולות. רבים ממבקשי המקלט, אנשים שעברו סיפורי חיים קשים ולעתים קורעי לב, מתארים אטימות מוחלטת מצד

הסוהרים. הם מתלוננים על אמירות גסות ומזלזלות כמו "מבחינתנו כולכם אותו דבר", על המתנה ממושכת לתשובה לבקשותיהם, על מזון רע שניתן בכמויות קטנות, על ריחות רעים שמגיעים מהרפת ומהלול הסמוכים ומפריעים לישון, ועל תנאים אישיים ירודים. ומעל לכל מרחף חוסר המעש, חוסר התחלת שבשהות במקום הזה.

מחוץ לחולות. ריח תבשילים, קפה ונרגילות | צילום: עופר חן

החזרה לערים היא החלק הכי מפחיד

נסיעה לחולות היא חוויה כמעט סוריאליסטית. בתחנה הסופית האוטובוס מוקף בערימות אשפה צבעוניות, שקיות עפות ברוח המדברית והלוחית שמעל השמשה הקדמית מהבהבת ומתחלפת בין "חולות" ל"נסיעה נעימה". השילוב הזה מהפנט ומוזר.

קבוצות גברים מפוזרות בשולחנות העומדים מחוץ לגדרות המתקן. ריח תבשילים, קפה ונרגילות מרחף מעליהם. כבר כמעט 12 בצהריים, אבל רבים מחבריהם עדיין לא התעוררו: בגלל החום, שמורגש גם עמוק בתוך הסתיו, הם מעדיפים להיות ערים בלילות ולישון בימים. ארגז ספרים שנתרם עבור השוהים מושך מיד תשומת לב, ואפרווקי טוולדה לוקח מתוכו את "אהבה" של טוני מוריסון וספר דקדוק עברי. ספרי לימוד כאלה מבוקשים כאן במיוחד.

טוולדה (37) עומד להשתחרר בעוד שבוע. באריתריאה הוא עבד ככימאי במוסד ממשלתי. בניגוד לטיאמה הוא לא גויס לצבא, אבל חי באימה תמידית מפני השלטונות. חבריו החלו להיעלם במכונות מסתוריות ללא לוחיות רישוי, והוא החליט לברוח, משאיר מאחוריו אישה ותינוקת שהיום היא כבר בת 12. "אבל אין לי אישה יותר. היא חשבה שמתתי והכירה גבר אחר. אני מבין את זה".

הוא ישב שנה בכלא במצרים, נדד שנה נוספת ובדרכו לסיים את השנה שלו בחולות. אין לו מושג לאן ימשיך מכאן. "אני מפחד. אין לי לאן ללכת. גמרתי את כל החסכונות שלי ואני אצטרך לישון ברחוב בהתחלה, עד שאמצא דירה. זה החלק הכי מפחיד פה, אנחנו לא יודעים מה לעשות אחרי השנה הזאת.

"המקום הזה עושה הכל כדי לשבור אותנו, אבל אנחנו כבר עברנו גיהנום. רבים מאיתנו חוו עינויים וכליאה, וכאן אנחנו מאוחדים ומעודדים אחד את השני. כן, יש כאלה שנשברים וחוזרים לאפריקה. הם מתביישים לספר לנו על זה, אלה בדרך כלל אנשים מיואשים. אנחנו מדברים איתם, מסבירים להם שחיהם בסכנה ושעדיף להיות בכלא אבל לחיות. יש כאן גם משוגעים, אנשים שלא יודעים יותר איפה הם.

אנחנו מחזירים אותם למיטות שלהם, מביאים להם אוכל ושתייה. היה אחד שגמר את 12 החודשים שלו ולא רצה ללכת. הוא לא ידע לאן. דחפו אותו החוצה והוא עמד מחוץ לחולות ולא הלך. בסוף לקחו אותו לבית חולים. אני לא יודע מה קרה לו מאז".

טקלה טאוולד (34) מצטרף לשיחה עם עוד שני חברים, סלומון וחאיוס. כולם מאריתריאה ועומדים להשתחרר בעוד כשבועיים – יום שהם חוששים ממנו אפילו יותר משהם מצפים לו. "אין סיבה להכניס אותנו לכאן, אלא כדי לשבור אותנו ולגרום לנו ללכת", אומר טאוולד. "זאת התעללות, כי השנה כאן רוששה אותנו ועכשיו אנחנו צריכים לקום על הרגליים שוב, וזה קשה יותר. למה בעצם זה היה צריך להיות ככה? אנחנו פליטים, לא פושעים".

"מי שחוזרים לאפריקה מתביישים לספר לנו". אפרווקי טוולדה (בוורוד) עם חבריו | צילום: עופר חן

השכונות החלשות שוב יסבלו

בהסתכלות קרה על המספרים, הכליאה הבלתי מוגבלת בחולות כנראה עבדה למדינה לא רע. לפי משרד הפנים ב-2014 עזבו את ישראל 6,414 מבקשי מקלט. בשנה שלאחר מכן, שבה כבר הוגבלה תקופת השהייה, צנח המספר ל-3,381. מתחילת השנה הנוכחית ועד ספטמבר עזבו 2,798 בני אדם נוספים. פרט להסבר שלפיו קיצור תקופת השהייה הוביל לכך, ייתכן גם שרבים מאלה שהיו יכולים לעזוב כבר עשו זאת.

אלא שגם המטרה עצמה שהציבה המדינה, לגרום למגיעים מסודן ואריתריאה לעזוב מרצון, מעוררת תמיהה. התחזיות השחורות על "הצפת המדינה במסתננים", שתימשך אם הם לא ייכלאו, הופרכו עם השלמת בניית הגדר. לפחות חלק מ-40 אלף מבקשי המקלט יכולים לעבוד בתעשיות שישראלים אינם עובדים בהם, כמו חקלאות, בניין או סיעוד. במקום זאת ממשיכים לגייס לתעשיות אלה מהגרי עבודה, מצב שממנו מרוויחות בעיקר חברות כוח האדם.

מצב הביניים שנוצר בעקבות הגבלת הכליאה מוזר אף יותר. למעשה, המדינה תולשת מחייהם מבקשי מקלט שהחלו לשקם אותם בקושי רב, כולאת אותם באופן חלקי במשך שנה בלי אפשרות להתפרנס, ואז מפסיקה להתערב ולא מנסה למצוא להם פתרון. חלקם מוצאים את עצמם ברחוב, חיים מהיד אל הפה ומנסים לשרוד. רק מעטים מהם זוכים בהכרה המיוחלת כפליטים. בישראל הוכרו עד כה בסך הכל שמונה אריתריאים וסודני אחד, לעומת כ-50% מהפונים בעולם המערבי.

"מי שיכולים לעזוב לאירופה ולקנדה על בסיס איחוד משפחות עושים את זה, ומי שאין לו אף אחד באירופה בורח למדינות שקטות יחסית באפריקה", אומרת סיגל

רוזן ממוקד הסיוע לעובדים זרים, "כמעט הכל עדיף על היחס בישראל. ועדיין, הרוב נשארים. ומה המדינה עשתה באמצעות חולות? היא קרעה אותם מהעבודה שלהם, מהדירה שלהם, מחיי החברה שלהם, מאיזושהי יציבות.

"כשהם יוצאים משם אסור להם להגיע לתל אביב ואילת, והם נאלצים להגיע למקומות שבהם לא היו קודם. רבים מהם הולכים לשכונות שכמו דרום תל אביב הן חלשות יחסית, ושם גרים חברים שלהם שנותנים להם קורת גג. הם מתחילים מאפס במצב הרבה יותר קשה, בחלק מהמקרים הם עשרה בדירה אחת. בשכונות האלה יקרה מה שקרה בדרום תל אביב: הן פשוט לא ערוכות לקלוט מספר כל כך גדול של אנשים. זה גורם לעומס אדיר על מערכות המים והאשפה, ובחורף הרחובות יהפכו לוונציה של ביוב. לא בגלל אופי האוכלוסיה, בגלל העומס והצפיפות".

ספריה עירונית מאולתרת בחולות. ספרי לימוד עברית הם המבוקשים ביותר | צילום: עופר חן

מנסים להעסיק את עצמנו, לא להשתגע

עומר איסא (26) מוביל אותי בין סמטאות ירושלמיות אל המסעדה האתיופית "אוטופיה". לפני כמה שעות הוא סיים את המשמרת שלו בישיבת חברון, שבה הוא עובד כמנקה. כשיחזור מהמסעדה יעבוד על שיפור העברית והאנגלית שלו, בתקווה להתקבל בעתיד ללימודים אקדמיים. מחולות הוא השתחרר לפני ארבעה חודשים.

כשהיה בן 13 הכפר שלו הופצץ ונמחק מהמפה. זה היה בשנת 2003, כשצבא סודן החל ברצח העם בדרפור. עומר הספיק לברוח אל ההרים ולהגיע למחנה פליטים, שם התאחד עם משפחתו וגילה שאביו נהרג. כמעט שמונה שנים הוא חי שם, הולך לבית הספר ביום וחושש לחייו בלילה - בחסות החשכה החיילים היו חוטפים, אונסים ורוצחים את תושבי המחנה. אחרי שאחת מחברותיו הטובות נאנסה והשוטרים הכו את אמו, החל מסע הבריחה שלו. "אמא נתנה לי שרשרת זהב כדי שיהיה לי מה למכור. הלכתי בלילות ובימים הסתתרת".

אחרי מסע ממושך הגיע איסא אל גבול ישראל: כמו רבים אחרים מדריך בדואי הביאו אותו אל הגבול, שאותו חצה תחת אש מצרית. "החיילים הישראליים באו, דיברו אלינו ערבית והרגיעו אותנו. הייתי יחף, ואחד מהם הוריד את הגרביים ונתן לי. הם נתנו לנו אוכל ומקלחת, והתייחסו אלינו כמו אל בני אדם. ואז הגיעו מרשויות ההגירה לקחת אותנו לסהרונים, ואני לא הבנתי איך יכול להיות שהאנשים האלה הם מאותה המדינה".

אחרי 20 יום בסהרונים עומר קיבל כרטיס לכיוון אחד מבאר שבע לתל אביב. כשהגיע לתחנה המרכזית, הנער שגדל בכפר בלי חשמל ומים עמד וראה מעליות יורדות ועולות, ולא ידע איך לצאת משם. עובר אורח הביא אותו לגינת לוינסקי, שבה החלו חייהם בישראל של רבים מהפליטים. אחרי שלושה שבועות שבהם קפא בגינה הוא פגש את אחד מבני שבטו, שקנה לו כרטיס נסיעה לאילת, הביא אותו לביתו בעיר ועזר לו למצוא עבודה בבית מלון. הוא שכר דירה, התקדם בעבודה ומונה לבוס של המלצרים. אבל אז, בשנה שעברה, הגיע הזימון לחולות והכל נקטע.

"לא יכולתי לקבל את ההצעה של משרד הפנים לחזור לאפריקה. אחד החברים שלי, שניסה לארגן איתי הפגנה במחנה הפליטים, נרצח", הוא אומר, רומז שגורלו כנראה היה דומה אילו היה נשאר. "זה היה קשה ומייאש, אבל החלטתי שאני מעסיק את עצמי. התחלתי ללמד עברית בחולות: ידעתי אז מעט מאוד, אבל זה לא היה חשוב. כולנו רצינו להעסיק את עצמנו, לא להשתגע".

"לא הבנתי איך זה שהחיליים שדאגו לנו ואנשי ההגירה הם מאותה מדינה". עומר איסא | צילום: עופר חן

מה עשתה לך השנה שם?

"זה היה בזבוז של חיים, אבל למדתי איך להחזיק את עצמי ולפעול למען הקהילה. דווקא בחולות התחלתי לחשוב על העתיד, הבנתי שאני חייב ללמוד, להתקדם ולשנות. מקום קשה מלמד אותך דברים. העיניו הכי קשה הוא חוסר הוודאות: כל יום החוק פה משתנה וזה תמיד לרעתנו. עכשיו אני מחוץ לחולות, אבל אולי מחר יכניסו אותי לשם חזרה".

למה שלא תעזוב לאירופה, שבה יש סיכוי גבוה יותר שיכירו בך כפליט?

"יש הרבה מיאשים שחוזרים לאפריקה, בתקווה שיצליחו לעשות את זה. אני כבר עייף".

מאסרים שרירותיים ופחד להרים ראש

לא רק מבקשי מקלט חדשים זומנו לחולות, אלא גם הוותיקים שבהם, ששוהים בישראל כבר שנים. לדברי הפליטים, ראשוני המזומנים למתקן היו האנשים החזקים ביותר בקהילה, ששהו בישראל זמן רב יחסית, דיברו עברית טובה ועזרו לחבריהם. בעיניהם מדובר בעוד סוג של לוחמה פסיכולוגית.

אנואר סוליימן (37) הוא אחד מהם: סוליימן, ארכיאולוג בהשכלתו, ברח מסודן לפני עשור אחרי שלקח חלק בהפגנות נגד רצח העם בדרכו. הוא נכלא בארצו,

וכששחרר ידע שחיינו בסכנה, ניסה לברוח לאירופה ללא הצלחה ולבסוף הגיע לישראל. אחרי חמישה חודשים בסהרונים הוא הגיע לדירה בירושלים, החל לנקות חדרים במלון, ומשם המשיך לתל אביב. הוא נחשב לאחד הפעילים המרכזיים למען קהילת הפליטים, וכשמתקן חולות נפתח היה ממארגני ההפגנות נגד הכליאה לזמן בלתי מוגבל. זמן קצר לאחר מכן, בפברואר 2014, הוא קיבל בעצמו את הזימון.

"הלכתי להיכל הספורט ביד אליהו, שם אספו אותנו ולקחו למדבר. היה ברור לי שזה נועד לגרום לנו ללכת מפה, וחבר שהיה איתנו בחולות החליט לחזור לסודן. הוא לא בחיים יותר. הוא היה פעיל פוליטי, ואני יודע שאם אחזור לשם גם אני אמות. זה מה שנתן לי את הכוח להישאר".

הוא ישב בחולות שנה וחצי, עד התיקון לחוק שהגביל את השהייה – שהוא היה אחד העותרים שהובילו אליו. מאז הוא חי בהרצליה.

אתה חושב שיש הבדל בינך לבין הדור החדש של המשתחררים?

"כשאנחנו נכנסנו לחולות לא ידענו מתי נצא. לכן אנחנו אולי היינו יותר נחשבים להילחם ולפעול נגד זה, ובמקביל הקמנו בחולות תיאטרון וקבוצת כדורגל. בתקופה שלנו פקידי ההגירה לא היו יכולים להעניש אותנו, והיום זה אחרת, אז הם יותר שקטים מאיתנו. במובן מסוים המצב שלהם קשה יותר".

"המשתחררים מחולות כיום במצב קשה יותר". אנואר סולימן | צילום: עופר חן

הענישה שעליה מדבר סולימן היא עוד מרכיב במצב הקפקאי שבו נמצאים השוהים בחולות. הרשויות יכולות להעניש את הכלואים על עבירות משמעת, כמו אי-התייצבות במתקן, והאחרונים לא יודעים מתי ובאיזו חומרה ייענשו. הפקידים אמנם מונחים לנהוג במידתיות, ולא להעניש בחומרה על עבירות ראשונות או קלות, אך אין על כך פיקוח. אם פקיד כלשהו מחליט לנהוג באופן שרירותי, הפליטים עשויים להישלח למאסר של עד שלושה חודשים בסהרונים. חלקם מתארים מצבים שבהם נקנסו בדמי הכיס החודשיים שלהם על עבירות פעוטות, כמו הזזת ספסל ללא רשות.

עשיתי הכל כדי להישאר בן אדם

בדירה בפתח תקווה בולוס, אחד משותפיו של אפואורקי, מכין את ארוחת הערב – פסטה ברוטב עגבניות. הוא טוחן את הרוטב בבלנדר ומתנצל שלא הכין מאכל מסורתי.

באריתריאה הוא עבד כמורה לגיאוגרפיה, וישב בכלא כי העז למחות על השכר הזעום שקיבל, חמישה דולרים בחודש, במדינה שאוסרת על כל סוג של ביקורת פוליטית. חמשת אחיו ואחיותיו נרדפו גם הם והצליחו לברוח לאירופה. אחד מהם עבר לפני כן בישראל, וקיבל את הצעת המדינה לעזוב לרואנדה. לדברי בולוס, הוא גילה כמו רבים אחרים שלא מדובר בחלופה אמיתית: אחרי לילה אחד הוא הוברח לאוגנדה השכנה, שם נחשב שוב למהגר לא חוקי ונאלץ להימלט.

את חולות עזב בולוס בגל המשתחררים הנוכחי, לפני כחודשיים וחצי. "זה מקום שבו האדם אמור לאבד תקווה, ויש כאלה שבאמת משתגעים", הוא אומר, "היה איתי בחדר אחד כזה. הוא התחיל לדבר בלילות לעצמו והיום הוא מאושפז בבית חולים פסיכיאטרי. רבים עזבו לאוגנדה ורואנדה, אבל יש רבים כמונו שלא מוכנים לסכן את החיים שלהם שוב".

"ישראל לא שמה עליך אזיקים, היא לא מכריחה אותך, היא מנסה לגרום לך לעזוב בדרך עקיפה", הוא אומר, "זה הפתיע אותי, כי ידעתי על מה שהיהודים עברו. השנה בחולות ייאשה אותי, אבל גם חיזקה. עשיתי הכל כדי להישאר בן אדם: רצתי כל בוקר, קראתי, לימדתי, דאגתי לחברים שלי. אחרי כל מה שעברנו כדי לחיות, שנה בחולות זה משהו שמתמודדים איתו".

"חולות זה מקום שבו אתה אמור לאבד תקווה, ויש כאלה שמשתגעים". בולוס בגינה הציבורית ליד דירתו | צילום: עופר חן

משרד הפנים: "חולות ממלא את התכלית שלשמה הוקם"

ממשרד הפנים נמסר בתגובה לכתבה: "הקמת מרכז שהייה חולות הוגדרה באופן רשמי וגלוי בהחלטת ממשלה מ-2010, והינה חלק ממאמץ כולל להפחתת מספר המסתננים ומניעת השתקעותם בישראל. זהו אחד הצעדים המרכזיים את הפתרון לסוגיה, והמרכז ממלא את התכלית שלשמה הוקם. אין מדובר במתקן כליאה.

"בנוגע למעמדם של היוצאים מרצון: לכל היוצאים מרצון ניתנת אשרת שהייה ועבודה חוקית. לא ידוע לנו על התהליך המתואר בכתבה (העברת היוצאים מרצון מרואנדה לאוגנדה ושליחת זכויותיהם). נהפוך הוא: מבדיקות שאנו עורכים באופן תמידי, הם מקבלים אשרה ועובדים בהתאם לה.

"לגבי בקשות למקלט: כל אחת מהן נבדקת לגופו של עניין, על פי הגדרות האמנה הבינלאומית לפליטים. הן נבחנות לעומק, באופן יסודי ובצורה רצינית ומקצועית במטרה להגיע להחלטה הנכונה ביותר. הבחינה הראשונית והעיקרית היא אם נשקפת סכנה לחיי המבקש ואם קיימת רדיפה אישית. במקרים אלה מועברות המלצות מתאימות באמצעות הוועדה המייעצת לשר הפנים בענייני פליטים.

"ממונה ביקורת הגבולות (ולא פקיד הגירה) לא רשאי ליתן לשוהה צו העברה למשמורת, אלא לאחר שנתן לו הזדמנות להשמיע את טענותיו לפניו. בעניין הפיקוח: לאחר החלטת ממונה ביקורת הגבולות נערכת ביקורת שיפוטית יזומה הנדרשת באופן סטטוטורי לשם אישור צו העברה למשמורת, וזאת בפני בית הדין לביקורת משמורת של מסתננים. בהתאם לחוק, כל מסתנן שהוצא בעניינו צו העברה למשמורת יובא בפני בית הדין לביקורת משמורת בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מ-96 שעות, כדי שזה יבחן אם לאשר את הצו. עובדי רשות ההגירה אינם מטילים קנסות".

משירות בתי הסוהר נמסר בתגובה: שירותי בתי הסוהר אחראי על ביטחון השוהים במתקן, תקינות מרכז השהייה והבטיחות בו. לשוהים מועבר באופן מסודר הן בקליטתם במרכז חולות והם בפרסום קבוע באגפים רשימת הזכויות כמו גם החובות של השוהה במרכז חולות בשלוש שפות. שוהה אשר יפר את המשמעת במתקן יטופל משמעתית לצורך הרתעה ושמירה על הסדר הקיים. רשימת הסנקציות מוגבלת ומתוחמת בחוק ובתקנות לרבות גובה שיעור הקיזוז או הפיצוי בגין נזק. הענקת דמי כיס לשוהה או שלילת חלק מהם, מעוגנת בחוק למניעת הסתננות כמו גם בתקנות לנושא מתן דמי כיס לשוהים. במקום בו הוטל פיצוי על שוהה, ראשי מנהל המרכז, אם אה טעם מיוחד המצדיק לעשות כן, לבטל את החיוב או להפחיתו.

המזון המוגש לשוהים במרכז חולות, הינו בהתאם ללוחות מזון הנהוגות בארגון ומבוצעות ע"י בעלי מקצוע. לשוהים ניתנות תוספות מזון מעבר למסגרת הניתנת בארגון, מרכז חולות מבצע מעקב קבוע אחר המזון המוגש, יתרות מזון נרשמות בכל ארוחה ולשוהים החפצים בכך ניתנות תוספות נוספות. המזון המוגש לשוהים מבצע באמצעות חברת הסעדה חיצונית, מרכיבי מזון מסוימים בתאום עם השוהים שונה מהמסגרת הנהוגה והוכנסו, מאכלים אתניים, בהתאם לטעמים).

לא מוכרת לשב"ס הטענה כי אין צל במרכז חולות.

[מצאתם טעות בכתבה? ספרו לנו ונתקן](#)

תגיות: [חולות](#)

לא מאשר תגובות מסיתות, גזעניות ומפלולות

כל הזכויות שמורות ל <http://www.mako.co.il/weekend-articles/Article-f63d71f9e4d4851004.htm?share=wa>: מצא כתבה זו ב-
www.mako.co.il